

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14788,Wydawnictwo-Kwadrat.html>
2022-05-17, 20:09

Wydawnictwo Kwadrat

Wydawnictwo Kwadrat, największe wydawnictwo podziemne w Toruniu. Założone w 1983 przez Stanisława Śmigła, nawiązywało do tradycji Toruńskiej Oficyny Niezależnej. Pocz. dysponowało jednym offsetem, drugi otrzymano z Gdańska od Bogdana Borusewicza; drukowano również techniką sitodruku, gł. okładki (projekty Hanna Szewczyk (obecnie Zawadzka) i Michał Träeger) i kalendarze, rzadziej książki. Pierwsze ramki wykonał Piotr Hryniewicz, technologię opracował Andrzej Trombala; zaopatrzeniem w papier i sprzęt kierowali Antoni Mężydło (w pocz. okresie) i Zbigniew Sośnicki, przy współpracy Wiesława Cichonia, Jana Stromidły i Karola Wakarecego; klisze i blachy poligraficzne przygotowywali Andrzej Churski, Waław Kuropatwa i Remigiusz Stasiak; drukarze: m.in. W. Kuropatwa, Rafał Maszkowski, Piotr Niedlich, Z. Sośnicki, Roman Suchowiecki, Zbigniew Wysocki, ponadto grupa sitodruku: Paweł Burak, Ryszard Mueller (kierownik grupy), Adam i Teresa Szandrachowie, H. Szewczyk, Aleksandra Turostowska, Piotr Winiarski; maszynopisanie: Grażyna Słupska; druk w mieszkaniach prywatnych, m.in. W. Kuropatwy, Z. Sośnickiego, Józefa Wierniewskiego, Edwarda Trzeciaka, Jana Kowala, Iwony i Ryszarda Szefflerów, H. Szewczyk; szefem ekip introligatorskich był Leszek Zejfert, ich członkowie rekrutowali się często ze środowisk młodzieżowych (m.in. WiP i KPN). Kolportaż prowadził R. Suchowiecki, kanałami RKW (hurtowy i międzymiastowy), także siecią KPN, WiP. W toku rozwoju wydawnictwa do zespołu dołączyli (prace konsultacyjne, redakcyjne i przygotowawcze) m.in. A. Churski, Zdzisław Dumowski, Katarzyna Kałamajska-Liszcz, Jan Wyrowiński, Elżbieta Zawacka, Robert Ziemkiewicz. Od 1987 Kwadrat dysponował komputerem Amstrad podarowanym przez Rząd RP na Uchodźstwie. Zaczęto wtedy drukować prasę, wkrótce większość tytułów podziemnych w Toruniu, m.in. organy WiP, NZS, KPN, „Toruński Informator Solidarności”, „Inicjatywy-Przegląd Pomorski”, „Gazeta

Gospodarcza”, bydgoski „Niezależny Serwis Informacyjny” (łącznie 22 tytuły prasowe w nakł. do 10 tys. egz). Kwadrat wydał książki historyczne, (m.in. Stanisław Swianiewicz, "W cieniu Katynia", Jakub Karpiński, "Portrety lat. Polska w odcinkach 1944-1988") wspomnienia (Adolf Popławski, "12 lat katorgi"), pisma polityczne (Leszek Moczulski, "Trzecia Rzeczpospolita", Tadeusz Jasudowicz, "Odmowa Służby Wojskowej prawem człowieka"), uwzględniając także tematykę lokalną (Miroslaw Jesko, "Sto pięćdziesiąt lat myśli polskiej na Pomorzu") - łącznie 18 pozycji książkowych w przeciętnym nakł. 500-3 tys. egz), dwa "Kalendarze Współczesne" (1986-1987, redagowane przez A. Churskiego i R. Ziemkiewicza), dwa tomiki wierszy toruńskiej poetki Krystyny Kuty; także kolorowe solidarnościowe karty świąteczne (nakł. 5 tys. egz.). Utrzymywano kontakty z innymi wydawnictwami podziemnymi, przede wszystkim z paryskim Kontaktem i lubelskimi Spotkaniami, także z wydawnictwami z Gdańska (Alternatywy), Warszawy (NOWa, Obóz) i Solidarnością Walczącą z Poznania, dla których wykonywano na zlecenie blachy poligraficzne, druk i skład książek, także ulotki.

Krzysztof Biernacki

[Toruń, Region Toruń](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)